

Katalin a hálószobatükör előtt állt, és három, nagyjából egyforma hurkába rendeződött hasára meredt. A tükör tölgyfa keretén egy világoskék pamutkendő lógott, egy évvel ezelőtt akasztotta oda, amikor a szellemekről olvasott egy hetilapban, és amikor férjét, Istvánt infarktussal kórházba szállították. A tükör kapuként szolgálhat a két világ között rekedtek számára, ezért, ha tehetjük, a sötétben átlátszó drapériával fedjük le. Ezt írta a hetilap, s Katalin jobbnak látta megfogadni a tanácsot.

Maga elé fogta a fehér blúzt, a mellkasához tartotta, és kissé hátradőlt. Olyan, mint az iszap, mondta néha István, amikor a hálószobatükör előtt találta, s miközben ezt mondta, mutatóujját Katalin köldökébe mélyesztve, körkörös mozdulatokkal rezegtetni kezdte a hasát. Az asszony ilyenkor folytatást remélve kissé szétterpesztette a lábát, közben a kertre gondolt meg a lányára, arra, hogy eljön-e a hét végén, s ha igen, elhozza-e a kis Annát is, végül a halálra. Istvánra is gondolt, igaz, egyre kevesebbszer. Elképzelte, hogy mit csinálhat a férfi, amikor egyedül van, azt, ahogy cigarettára gyújt, a bicskáját élezi, vagy odébb tesz egy széket az útból. Hamar kinyitotta azonban a szemét, a tükörben férje arcát kereste, tátott száját, izzadt homlokát, leste a szükségét, amit most kizárólag vele enyhített.

Mindez régebben történt. A tükör előtt állva most mellére szorította a fehér blúzt, kicsit hátradőlt, hogy az anyag jobban ráfeküdjön, hogy láthassa, jó lesz, ma még felveheti, aztán már soha többé. Választ hozzá egy nadrágot vagy szoknyát, mindjárt kiveszi a szekrényből, leakasztja a vállfáról, felhúzza, és begombolja a hasán.

Tisztelt P. Istvánné! Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját a május 12-én tartandó ünnepségünkre, ahol hét kollégájával együtt átveheti a Gy.szöv. ÁFÉSZ kitüntetését hűségese és odaadó munkája elismeréseként. Tisztelettel.

Ennyi, az ünnepséggel mindenkorra vége, akkor meg minek örüljön, minek ez a cirkusz? Hányszor mondták, hányszor hitték el, hogy majd, ha nyugdíjasok lesznek, akkor Kiszórták, kihajították az úgynevezett jövőbe, azt, amire éppen nem volt pénz, idő meg a többi. Ha mások lennének az állapotok, az Istváné kiváltképp, akkor talán, esetleg, sőt, mi több, várná, akkor ez a vég, ahogy mondani szokás, egy szebb jövő kezdete lehetne. De ma fehér blúzában és a hozzá kiválasztott aljban valami mást vesz át, azt is kényszerből, valami másra mondja majd, hogy köszönöm, de csak a jó isten tudja, hogy mire.

Az istenedet! Ezt kiáltotta, és az útpadkára rogyott. Az isten verje meg! Az ő családjában nem volt szokás káromkodni. Az isten nevét hiába ne. Ezt tanulta, meg még néhány hasonlót. Attól, ahogy a férfi ráfordmedt, hirtelen elszégyellte magát. Május volt, eső utáni május este. Gyalog indultak a hegyre, már nem is emlékszik, hogyan történt pontosan, de egyszerűen ott volt az a nő, a nő, aki után István megfordult. Elmentek, elhaladtak egymás mellett, Katalin a férjébe karolva, az a nő szemből, István feje úgyszólván elfordult, s úgy is maradt néhány másodpercig. Talán még maradt is volna, ha Katalint az őt elborító düh arra nem készíteti, hogy férjét teljes erejéből bokán rúgja. Ezek után szótlánul meneteltek a hegyre, este pedig Katalin összeszedte a holmiját, csak a legszükségesebbeket, és elköltözött. Fogta néhány ruháját, a könyvét meg az ágyneműjét, és elköltözött, vagyis inkább át. Átköltözött a ház másik szobájába. Az ajtót magára zárta, és csak akkor ment ki ételért vagy egyebekért, ha István nem volt a közelben. Két napig külön élt a férjétől.

Agytörzsi infarktus, mondta a főorvos. A hetilap a padlóra esett, a takarítónő hajolt le érte a csípőjére támaszkodva. Az orvos Katalin vállára tette a kezét. Túélte, a tudata ép maradt, a lényegre emlékszik, leszámítva néhány dolgot. Bemehet hozzá, amint magához tér, a többiről ráér később dönteni. Emlékszik, ahogy felhúzta a sárga frottirköpenyt, a fertőzések elkerülése végett, és belépett az intenzív osztály tizenkettes kórtermébe. Körülbelül tizenöt vagy húsz beteget raktak a terembe, gurítható fehér vaságyakra, néhányukat becsövezték, gépekre kötötték, volt, aki féldoldalt a könyökére támaszkodva ivott, vagy csak egyszerűen aludt. Katalin egy pillanatra megtorpant, megállt az ajtóban, mert megdermesztette egy gondolat, mi van, ha nem találja a férjét. Nézte a termet, az ágyakat a teremben, a letakart kupacokat az ágyon, még az ablakon is kinézett, nem tudni, miért. Mint amikor felhívták, otthon volt, és megcsörrent a telefon. A férjét kórházba kellett vinni, mondta az ismerős hang, miközben ő egy cetlire meredt, a szavakra a készülék mellett, két kiló karaj, három fehérrepa, egy csokor petrezselyem, két kiló karaj, három fehérrepa, egy csokor petrezselyem, és így tovább, egymás után legalább tízszer, de nem tudni, hogy miért. Az ablak alatti éjjeliszekrény tetején megcsillant a beszivárgó napfény. Egy szemüvegtok, egy öngyújtó és egy keményfa markolatú bicska. Katalin belépett a terembe.

István kora este a hegyre biciklizett. Megyek a hegyre, így mondta ott mindenki, aki a falu melletti dombon egy kis földdarabot birtokolt. A kapát hosszában a biciklikormányra fektette, és kényelmesen elrugaszkodott a kavicsra. Ez a régi út, ezen a régi úton, mennyi történet, mennyi emlék, ment, gurult végig mióta is?, talán tíz éve, mióta a lány elköltözött otthonról. A kapa hegyét a földbe vágta, egyenletesen haladt a saláták és újhagymák között, a fanyél égette a tenyerét, hasította a földet, s közben Katalinra gondolt. A hegyen sokszor eszébe jutott a nő, egy Katalin nélküli élet, hogy ugye mi lenne, ha nem lenne, s gondolatban történeteket kreált, miként hagyhatta volna vagy hagyná el esetleg még mindig a felesége. Egyik reggel felkelne, és Katalin nem lenne az ágyban, de az egész házban sehol. Először arra gondolna, hogy vásárolni ment, kutatna a nyomok, az otthon felejtett lista, a hiányzó cipők, a szokásos után, aztán lassan megértené, hogy többé nem jön vissza. A felismerés vánszorgó zsarnok. Leülne egy székre, cigarettára gyújtana, vagy elővenné a bicskáját, és talán úgy is maradna végleg, ott a széken, Katalint várva. Hazaérve aztán feleségét gyakran a hálószobatükör előtt találta, amint krémet loccsant magára, és csak úgy, szórakozásból köldökébe dugta a mutatóujját, és körkörös mozdulatokkal rezegtetni kezdte a hasát. Katalin általában kissé szétterpesztette a lábát, és a férfi, ha nem fáradt ki túlságosan a kerti munkában, hátulról átkarolta.

Mikor jön az Évi, kérdezte István, minden nap, amikor Katalin meglátogatta. Nem tudom, majd telefonál. És a másik, a kisebbik? Katalin megfogta a férfi nyakát, erősen megszorította, hogy a fejét megemelje, és a kispárnát alányomja. Utoljára Évi fejét tartotta így, lámpafényes éjszakákon ült az izzadságtól nyirkos ágyon, és a haját simogatta. Nincsen másik. Csak az Évi van, meg az unokád, Anna. A férfi feje hátracsuklott, hatni kezdett az altató, a lecsukódó szemhéjak egy könnycseppet préseltek a halántékra. Néhány dologra nem fog emlékezni, pontosabban nem úgy, ahogy azok valójában vannak vagy történtek. Emellett pedig sajnálatos módon nyaktól lefelé, s ezen már semmi sem változathat, megbénult. Lassacskán döntenie kell, hogy vállalja-e. Vállalni, így mondta az orvos. Mostantól kezdve minden nap, reggeltől estig, mint egy gyermeket, egy magatehetetlen kisbabát, etetni, itatni, pelenkázni, altatni. Gyakorlati dolgok, talán még bele is lehet jönni. De Katalin, maga még elég fiatal, idén megy nyugdíjba, és ott van a lánya meg az unokája is. Vannak helyek, ahol a férjét szívesen látják. Szívesen ellátják. Magának megmarad a szabadsága, marad még ideje élni,

és persze így is bármikor meglátogathatja.
Ez lenne hát az élet. Az élete István nélkül.

Felhúzta végre a blúzt, hozzá a sötétkék szoknyát, a meghívót a táskájába tette, és megpróbált nem gondolkodni. Ha nincs jövő, legalábbis nem úgy, ahogy ennyi időn keresztül elképzelte, akkor nincs is min gondolkodni. Akkor nem marad más, csak ami éppen történik, a most apró mozdulatai, a táska súlya a vállán, a cipő, ahogy szorít, a kulcs a zárban, amint balra, majd jobbra fordul. Nincs több gondolat, csak a puszta megfigyelés, kapaszkodni a jelenbe, meg az a tükör, az arc a tükörben, az a test, az élete István nélkül, pontosabban az ő élete és István, egy naponta megelevenedő, tehetetlen emlék.

Kategória: vers, próza
Denumire autor: Fodor Janka

Látó Szépirodalmi Folyóirat